

בבית המשפט העליון

בש"פ 84/23

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

התובעת בתיק 2021/3284
פלונית (בית הדין השרעי בירושלים):

נגד

הנתבע בתיק 2021/3284 (בית
פלוני הדין השרעי בירושלים):

הודעת בית הדין השרעי בירושלים מיום 2.1.2023 לפי
סעיף 2(ב) לחוק בתי-דין דתיים (מניעת הפרעה),
התשכ"ה-1965;
הודעה מטעם העד מיום 25.1.2023;
הודעה מטעם היועץ המשפטי לבתי הדין השרעיים
מיום 5.2.2023

בשם היועץ המשפטי לבתי הדין
השרעיים: עו"ד ניבאל חסנין

החלטה

1. בהתאם לסעיף 2(ב) לחוק בתי-דין דתיים (מניעת הפרעה), התשכ"ה-1965 (להלן: חוק מניעת הפרעה), מזכירות בית הדין השרעי בירושלים (להלן: בית הדין) הביאה לידיעתי את החלטת בית הדין מיום 1.1.2023, במסגרתה הושת על אחד מהעדים בתיק 3284/2021 (להלן, בהתאמה: העד וההליך) קנס בסך 3,000 ש"ח, וזאת בגין אי-ציות להוראות בית הדין והפרעה לדין.
2. התובעת והנתבע הם בני זוג לשעבר ולהם ילד משותף. כעולה מהחומר שהובא לעיוני, הצדדים ניהלו בפני בית הדין מספר הליכים משפטיים בשנים האחרונות, בין היתר בענייני מזונות. ככל שניתן להבין, עניינו של ההליך הנוכחי בתביעת מדור שהגישה התובעת נגד הנתבע. ביום 1.1.2023 התקיים דיון בהליך, ובמהלכו עלה העד, אחיו של הנתבע, להעיד. בשלב מסוים במהלך עדותו, כך צוין בהחלטה שניתנה במסגרת פרוטוקול הדיון, "[...] התווכח העד עם בית הדין ולא חדל להתווכח עמו, למרות אזהרתו". עוד צוין בהחלטה כי בית הדין הורה על הרחקת העד מאולם הדיונים, ובתגובה לכך פנה העד למותב הדין בהליך באומרו "אתה לא מנומס", וחזר על כך שלוש פעמים.

לאחר מכן, ביקש בית הדין כי העד יוחזר לאולם הדיונים, אך הסתבר כי הוא עזב את המקום.

מיד לאחר מכן ניתנה על ידי בית הדין ההחלטה הבאה:

"[...] בנסיבות העניין, ובמקום בו העד [...] העליב את בית ה[דין] ולא מילא אחר הוראות בית ה[דין], ולמרות הוראות איש הביטחון להכניסו לאולם, התחמק ועזב את בית ה[דין]. ע"פ [חוק מניעת הפרעה], בית ה[דין] יחייב אותו לשלם קנס של 3,000 ש"ח לקופת המדינה."

בנסיבות אלו התבקשו העד, הצדדים והיועץ המשפטי לבתי הדין השרעיים (להלן: היועץ) להגיש את התייחסויותיהם באשר להחלטת בית הדין.

3. העד סבור כי יש להורות על ביטול הקנס שהושת עליו. לטענתו, המותב שדן בהליך "היה מאד עצבני" במהלך הדיון, והמותב החל לצעוק עליו לאחר שהוא ביקש כי המותב יבהיר לו שאלה שהופנתה אליו על ידי המותב. העד מוסיף כי המותב הדן בהליך פסק נגד הנתבע בעקבות "הכעס" שגילה כלפיו, והוא מבקש כי בית המשפט יורה כי מותב זה לא ידון בהליכים שהנתבע צד להם.

4. היועץ, מצדו, טוען כי במהלך הדיון החל העד להתווכח עם בית הדין ולא חדל מכך, אף לאחר שבית הדין התרה בו לחדול מהתנהלותו המפריעה. היועץ מוסיף כי האמירה שהפנה העד כלפי המותב הדן בהליך, על כך שהמותב "לא מנומס", צוינה בפרוטוקול הדיון לאחר שהמותב הדן בהליך שמע את העד אומר זאת, בעת שהוא הוצא מאולם הדיונים. עוד טוען היועץ כי טענות העד אינן מתיישבות עם השתלשלות האירועים כפי שפורטה בפרוטוקול הדיון, והוא מדגיש בהקשר זה כי בית משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על בית הדין ומשכך אין מקום להידרש לטענותיו העובדתיות של העד. באשר לגובהו של הקנס, טוען היועץ כי מדובר בסכום סביר ומידתי בנסיבות העניין. עם זאת, היועץ מבקש להותיר את ההכרעה בשאלת ההצדקה להתערב בהחלטת בית הדין לשיקול דעתו של בית משפט זה. בשולי הדברים מציין היועץ כי טענה או בקשה לפסילת מותב יש להפנות לבית הדין.

התובעת והנתבע לא הגישו התייחסויות מטעמם, חרף העובדה שהמועד להגשתן

חלף.

5. לאחר שעיינתי בפרוטוקול הדיון ובעמדות הצדדים, מצאתי לנכון לעשות שימוש בסמכותי מכוח סעיף 2(ב) לחוק מניעת הפרעה ולהורות על ביטול הקנס שהושת על העד.

6. סעיף 2(א) לחוק מניעת הפרעה מקנה לבית הדין סמכות להשית על אדם קנס או מאסר על בשל הפרעתו למהלך הדיון. בשל אופייה העונשי הייחודי של סמכות זו, נקבעו בחוק ובפסיקה תנאים שונים להפעלתה. בין היתר, נקבע כי תנאי מקדים להשתת סנקציה לפי חוק מניעת הפרעה הוא מתן התראה מפורשת לגורם המפריע באשר לאפשרות שתושת עליו סנקציה (ראו, למשל: בש"פ 4263/16 פלוני נ' פלונית, פסקה 7 (30.5.2016)); וכי על בית הדין להבהיר מהו סוג הסנקציה שהוא שוקל להשית על הגורם המפריע (ראו, למשל: בש"פ 10071/06 פלונית נ' בית הדין הרבני האזורי בנתניה, פסקה 4 (7.12.2006)). עוד נפסק כי התראה כאמור, כמו גם התנהלותו של הגורם המפריע, צריכות לקבל ביטוי ברור ומפורש בפרוטוקול הדיון (ראו, למשל: בש"פ 6249/20 פלונית נ' פלוני, פסקה 8 (27.10.2020); בש"פ 8517/18 פלונית נ' פלוני, פסקה 4 (24.12.2018)).

7. עיון בפרוטוקול הדיון שבו הושת הקנס על העד מלמד כי דרישות אלו לא התקיימו בענייננו. אמנם, היועץ טוען כי בית הדין התרה בעד לחדול בו מהתנהלותו, אך בכך אין משום "התראה מפורשת" באשר לאפשרות להשית סנקציה על העד, לא כל שכן התראה באשר לסוג הסנקציה שבית הדין שוקל להשית עליו. יתרה מכך, ההתנהלות המיוחסת לעד לא תועדה בפרוטוקול הדיון עצמו, אלא בהחלטה שניתנה במהלך הדיון ובה תוארה התנהלותו. כפי שצוין לעיל, התנהלות כאמור צריכה לקבל ביטוי בפרוטוקול הדיון, ואין די בתיאורה בדיעבד (בש"פ 8503/22 פלונית נ' פלוני, פסקה 6 (22.1.2023)). משאלו פני הדברים, אין מנוס מלהורות על ביטול הקנס שהושת על העד.

בשולי הדברים אציין כי טענות העד באשר למוטב הדן בהליך, ובכללן בקשתו להורות על פסילת המותב, חורגות מגדרו של ההליך דנן, ומשכך אין מקום להידרש להן במסגרתו (ראו והשוו: בש"פ 4106/22 פלונית נ' פלוני, פסקה 11 (27.7.2022)).

8. אשר על כן, אני מורה על ביטולו של הקנס שהושת על העד בסך 3,000 ש"ח.

ניתנה היום, ח' באדר התשפ"ג (2023.1.3).

ה נ ש י א ה